

K VELENÍ RVD SPOJENECKÉHO SLOŽENÍ

Vybavení všech druhů ozbrojených sil raketovými jadernými zbraněmi a další novou bojovou technikou podstatně zvýšilo palebnou sílu vojsk. To umožnilo formulovat novou obecnou zásadu operačního umění, že raketové jaderné zbraně jsou v současné době hlavním prostředkem ničení nepřítel v operaci. Ovlivnilo to vzájemné vztahy strategie, operačního umění a taktiky, zvýšilo to rozmanitost forem operací i použití raketového vojska a dělostřelectva.

Důležitost přísně koordinovaného úsilí při vedení společné činnosti bratrských armád byla potvrzena účastí 1. československého armádního sboru v SSSR v rámci sovětských ozbrojených sil a v jeho sestavě i dělostřelectva, zejména při bojích u Jasla na počátku roku 1945 a další příklady.

Pečlivé zkoumání bohatých zkušeností slavné Sovětské armády z let Velké vlastenecké války, jakož i poválečných poznatků z operační a bojové přípravy získaných v raketovém vojsku a dělostřelectvu, umožňuje rozdělit úkoly velení RVD ve spojeneckém složení na dvě základní skupiny.

První skupinu tvoří úkoly, které vyplývají z vlastní organizace operačního a bojového použití raketového vojska a dělostřelectva a jsou základem celého procesu velení.

Do druhé skupiny můžeme zařadit opatření všestranného zabezpečení bojové činnosti RVD, zejména pak jaderné technické a raketové technické zabezpečení.

Integrojícím úkolem první skupiny je příprava a plánování operačního a bojo-

vého použití RVD spojeneckého složení při všech druzích vedení bojové činnosti. V průběhu tohoto procesu je třeba, abychom uplatnili společné rysy raketového vojska a dělostřelectva národních armád, vzájemně se respektovali, ale současně cílevědomě skloubili činnost ve prospěch splnění stanovených úkolů. Tyto společné rysy zcela zákonitě ovlivňují i úkoly a požadavky všestranného zabezpečení bojové činnosti — tedy působí i na druhou skupinu úkolů.

V čem můžeme spatřovat tyto společné rysy v obecné rovině?

Především je to teorie a praxe operačního a bojového použití RVD, která čerpá a vychází ze zásad a principů učení marxismu-leninismu o válce a armádě, na jehož základech je budována sovětská vojenská věda a z jejichž poznatků a zkušeností čerpáme i v RVD ČSLA. Dalším společným rysem je jednotná organizační struktura raketového vojska, metody a způsoby přípravy velitelů a štábů a v neposlední řadě jednotné palebné systémy. To jsou hlavní společné rysy, které umožňují úspěšně řešit všechny rozhodující úkoly použití RVD spojeneckého složení v operaci.

Na druhé straně existují specifické rysy a zvláštnosti, jejichž podíl na plnění úkolů RVD spojeneckého složení nemůžeme pominout. Určité rozdíly vyplývají z organizační struktury dělostřelectva, vybavení, metodik práce i složení štábů RVD, některých zvyklostí ve zpracovávání a vedení bojové dokumentace. Některé specifiky spočívají v oblasti velení, své místo zde mají i znalosti společného jazyka.

Významnou úlohu mezi těmito zvláštnostmi hraje **organizační struktura a vý-**

zbroj svazků a útvarů dělostřelectva národních armád, jejíž vliv se projeví zpravidla při řešení rozhodujících etap operace, kdy je potřeba centralizovaného použití dělostřelectva největší: při průlomu připravené obrany nepřítele, při zasazení druhých sledů a záloh, při násilném přechodu vodní překážky, při zasazení operačních manévrujících skupin atd. V praxi to znamená již v procesu plánování vytvářet takové předpoklady, které umožní rychlé a bezkonfliktní zařazení stanoveného množství palebných prostředků jedné národní armády do sestavy vojsk druhé národní armády.

Proto jsou na plánování operačního a bojového použití RVD spojeneckého složení kladeny také požadavky, jejichž uplatnění tyto předpoklady vytváří. Půjde nám především o efektivnost raketových úderů a palebné činnosti spojeneckého uskupení RVD, která je v podstatě výslednicí dílčích opatření v celém procesu plánování a vedení (řízení) bojové činnosti RVD.

Zvláštní pozornost vyžaduje etapa **plánování** zasazení spojeneckého svazu (svazku), která klade na štáb RVD frontu (armády) řadu povinností, které musí splnit jak při plánování, tak při vlastním zasazení svazu (svazku). Při plánování zasazení to znamená kromě centralizovaného řízení manévru raketového vojska operačně taktického určení, vytvořit vhodné podmínky pro vyvedení dělostřelectva spojeneckého svazu (svazku) do pásma zasazení, včas zpracovat úkoly prostředků palebného ničení, které vyplývají z plánu komplexního palebného ničení nepřítele pro RVD zasazovaného svazu (svazku), a zabezpečit jejich včasné proniknutí i pochopení náčelníkem a štábem RVD svazu (svazku). Štáb RVD musí v této souvislosti ještě řešit celou řadu dalších úkolů, které můžeme zahrnout do druhé skupiny. Navíc musí přihlídnout k tomu, že bojová činnost spojeneckého svazu (svazku) probíhá na jiném státním území, což samo o sobě přináší s sebou řadu specifických úkolů.

Zkušenosti ze cvičení spojeneckých vojsk potvrzují správnost opatření, kdy je do plánování bojové činnosti RVD národního svazu (svazku) plně a od samého počátku zainteresován náčelník a štáb RVD daného svazu (svazku).

Opatření, která v případě potřeby umožní realizovat úkoly RVD spojeneckého složení, přijímáme již v mírových podmínkách, a to jak v oblasti teorie, tak při přípravě štábů a vojsk, jakož i v oblasti materiálně technického zabezpečení. Jedním z významných opatření jsou společná tak-

tická cvičení, taktická cvičení s odpálením raket a bojovou střelbou dělostřelectva a jiné. To umožňuje soustavně a cílevědomě ověřovat jednotnou metodiku práce štábů RVD a tím i reálné plánování bojové činnosti RVD spojeneckého svazu (svazku), který do sestavy frontu či armády vchází. K realizaci jednotné metodiky práce je nutná podrobná znalost situace, stavu a možností RVD spojeneckého svazu (svazku), mít spolehlivé spojení s jeho štábem RVD a včas jej vybavit potřebným mapovým materiálem. Dobře zkušenosti máme i s použitím předem zpracované formalizované dokumentace v příslušném jazyce.

Obdobně se projevují společné rysy, ale i zvláštnosti a odlišnosti a z nich vyplývající opatření při **vedení bojové činnosti** RVD ve spojeneckém složení. V této souvislosti si jistě zaslouží hlubší analýzu rozhodující operační úkoly z hlediska použití prostředků ničení a vypracování modelů bojové činnosti RVD ve spojeneckém složení, zejména v těchto situacích:

- příprava a vedení 1. jaderného úderu frontu,

- průlom připravené obrany nepřítele s přibráním dělostřelectva spojeneckého svazu (svazku), který je ve druhém sledu frontu (armády),

- zasazení druhého sledu frontu (armády), kterým je spojenecký svaz (svazek),

- zasazení a bojová činnost operačně manévrující skupiny frontu (armády), již je spojenecký svaz (svazek).

V průběhu této analytické práce pak bude vhodné sledovat zejména zkušenosti omezení či úplného vyloučení negativních vlivů, které vyplývají ze specifických rysů RVD jednotlivých spojeneckých armád. Jedním z opatření, která částečně omezují negativní vlivy, je výměna styčných skupin (operačních skupin) mezi štábem frontu (armády) a štábem svazu (svazku) jiné národní armády. Jinak řečeno — vkládáme do procesu vedení ve spojeneckém složení vojsk určitý mezistupeň, který sice působí na jedné straně pozitivně, ale na druhé straně však prodlužuje proces vedení. Z toho zákonitě vyplývá, že je třeba hledat cesty, jak toto prodloužení maximálně eliminovat. To se zvláště týká oblasti řízení raketových úderů a palby dělostřelectva. Dosud získané zkušenosti ukazují, že vyčlenění směrového důstojníka, odborně i jazykově připraveného příslušníka štábu RVD, vybaveného potřebnými pomůckami a podklady, umožňuje plnit stanovené úkoly bez většího časového nároku než obvykle. Jeho funkční povinnosti jsou

v podstatě stejné jako ostatních směrových důstojníků. V jiné variantě můžeme zařadit směrového důstojníka štábu RVD spojeneckého svazu [svazku] přímo do skupiny směrových důstojníků nadřízeného štábu RVD.

Významné poznatky máme i v otázkách tvorby uskupení dělostřelectva k plnění jednotlivých úkolů operace. Ukázalo se, že není vhodné přibírat dělostřelectvo jiné národní armády rozdělovat do jednotlivých dělostřeleckých skupin, ale vytvářet z něho podle možností kompaktní palebné celky. To má celou řadu předností zejména v oblasti velení, přípravě a uskutečnění manévru, v zásobování municí a v materiálně technickém zabezpečení vůbec.

Druhou skupinu úkolů tvoří opatření všestranného **zabezpečení**, zejména jsou to požadavky jaderného technického a raketového technického zabezpečení, topograficko-geodetického zabezpečení, hydrometeorologického zabezpečení, zabezpečení municí atd.

V oblasti jaderného technického a raketového technického zabezpečení působí charakteristické rysy spojeneckého uskupení raketového vojska na plnění společných úkolů pozitivně. Vyplývá to z jednotné výzbroje a pozemního zařízení i shodné organizační struktury raketového vojska spojeneckých armád. Obdobně je tomu i v oblasti topograficko-geodetického zabezpečení, jehož základní metody a způ-

soby, jakož i příslušná technika a podklady, jsou v podstatě shodné a působí tedy pozitivně na plnění společných úkolů.

V oblasti hydrometeorologického zabezpečení je pro činnost RVD spojeneckého složení významná zejména povětrnostní příprava, jejímž společným rysem je organizační struktura a hlavní bojová technika povětrnostních jednotek. To umožňuje získávat a sestavovat potřebné povětrnostní údaje tak, aby byly plně využitelné ve všech spojeneckých armádách.

Zásobování svazků a útvarů RVD spojeneckého svazu [svazku] municí probíhá systémem dané národní armády. S postupující unifikací palebných systémů spojeneckých armád bude možné přejít i na jiný, racionálnější způsob zásobování. To svědčí rovněž o pozitivním vlivu výzbroje a bojové techniky na opatření všestranného zabezpečení bojové činnosti RVD.

Závěrem chci uvést, že vedení soudobých operací ve spojeneckém složení nabývá neustále na významu. Proto i operační a bojové použití raketového vojska a dělostřelectva musíme z tohoto hlediska zkoumat a dále rozvíjet. Přestože převážná část rysů a vlastností palebných prostředků je ve spojeneckých armádách společná, a další rysy jsou charakterizovány přibližujícím se trendem, musíme řadu zvláštností nejen respektovat, ale konkrétně je řešit v zájmu splnění společných úkolů.